

จดหมายข่าว พาสใบ

ก้าวใหม่การวิจัยและพัฒนาการเกษตร

2

ขอบคุณด้วยคน

- เทคโนโลยีการผลิตถั่วเหลือง
Low Carbon ต้นแบบ ING Model

6

ฉีกซอง

- คั้นเชื่อนไข่น้ำเข้าพืชด้วย THAI-IM-PLANT

13

รายงาน

- “ชมพูปันธุ์ทิพย์” พืชควบคุมน้องใหม่ภายใต้อนุสัญญาไซเตส

16

จากโต๊ะบอกร

- ครั้งแรกของโลกมหกรรมพืชสวนโลก อุทยานบนพื้นที่ชุ่มน้ำ

**DOA
TOGETHER**
Hearing for Changing, Acting for Moving forward

ขอบคุณด้วยคน

กองบรรณาธิการ

เทคโนโลยีการผลิต
ถั่วเหลือง *Low Carbon*
ต้นแบบ *ING Model*

ผลิใบ 2

ฉบับที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2568

เมื่อวันที่ 31 มกราคม - 8 กุมภาพันธ์ ที่ผ่านมา กรมวิชาการเกษตรได้จัดงานเผยแพร่ผลงานวิชาการ เทคโนโลยี กรมวิชาการเกษตร ณ อาคารโภชากร สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช เพื่อขยายผลความสำเร็จของงานวิจัยสู่มือประชาชน โดยใช้เรื่อง ING Model เป็นแนวทางหลักในการเผยแพร่ของกรมวิชาการเกษตร ประกอบด้วย

ZONE I

Increase Productivity

การใช้พันธุ์ดี ให้มีผลผลิตสูง
ต้านทานโรคต้านทานต่อสภาพแวดล้อม

ZONE N

New Technology Innovation

เทคโนโลยีสมัยใหม่ลดแรงงาน
ใช้ระบบ IoT/อัตโนมัติสั่งการแม่นยำ
จัดการน้ำ ปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพ

ZONE G

Green Management

- ผลิตตามเกณฑ์มาตรฐาน
- ใช้สารเคมีในระดับปลอดภัย
- การใช้สารชีวภัณฑ์/ปุ๋ยชีวภาพ
- การใช้พลังงานสะอาด เพื่อบริบายยั่งยืน
- ในระบบเกษตรด้วยนโยบาย 3R

นิทรรศการโซน I ได้แก่

1. การพัฒนาพันธุ์พืชสู่ความมั่นคงทางอาหาร
2. DOA modern Seed เมล็ดพันธุ์พืชสมัยใหม่ พัฒนาสู่ Hub โลก
3. การแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่า

นิทรรศการโซน N ได้แก่

1. นวัตกรรมพืชไร่ เพื่อการผลิตอย่างยั่งยืน
2. การวิจัยและพัฒนาเครื่องจักรกลเกษตร

นิทรรศการโซน G ได้แก่

1. การใช้ชีวภัณฑ์ ลดการใช้สารเคมี
2. ส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจใหม่
3. ส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ

ING Model คืออะไร

นโยบายที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นำมาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่น PM 2.5 คือ 3R Model ประกอบด้วย

1. Re-Habit การเปลี่ยนพฤติกรรมของเกษตรกร โดยการส่งเสริมวิถีปฏิบัติทางการเกษตรที่ไม่เผา สนับสนุนการนำเครื่องจักรและเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเศษซากพืช ส่งเสริมมาตรฐานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
2. Replace with High-Value Crops ส่งเสริมให้เกษตรกรเปลี่ยนจากการปลูกพืชแบบดั้งเดิมไปสู่การปลูกพืชทางเลือกที่ให้อายุยืนกว่า เช่น ต้นไม้ผล พืชอายุยืน หรือพืชเศรษฐกิจที่มีมูลค่าสูง เพื่อป้องกันการเผา และเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร
3. Replace with Alternate Crops สำหรับพื้นที่ต่ำ และนอกเขตชลประทาน สนับสนุนให้มีการเปลี่ยนพืชที่เสี่ยงต่อการเผา มีการจัดการเศษซากพืชที่ดีขึ้น โดยเปลี่ยนของเสียทางการเกษตรให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่า

จากโมเดล 3R กระบวนการเกษตรและสหกรณ์ได้ขยายผลสู่ ING Model เพื่อนำมาใช้ในการผลิตพืชและสินค้าเกษตรคาร์บอนต่ำ เพิ่มศักยภาพการผลิต ใช้นวัตกรรมในการผลิตเพื่อให้มีการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการเปลี่ยนแปลงภาคการเกษตร โดย I N และ G เป็นตัวย่อจากคำว่า

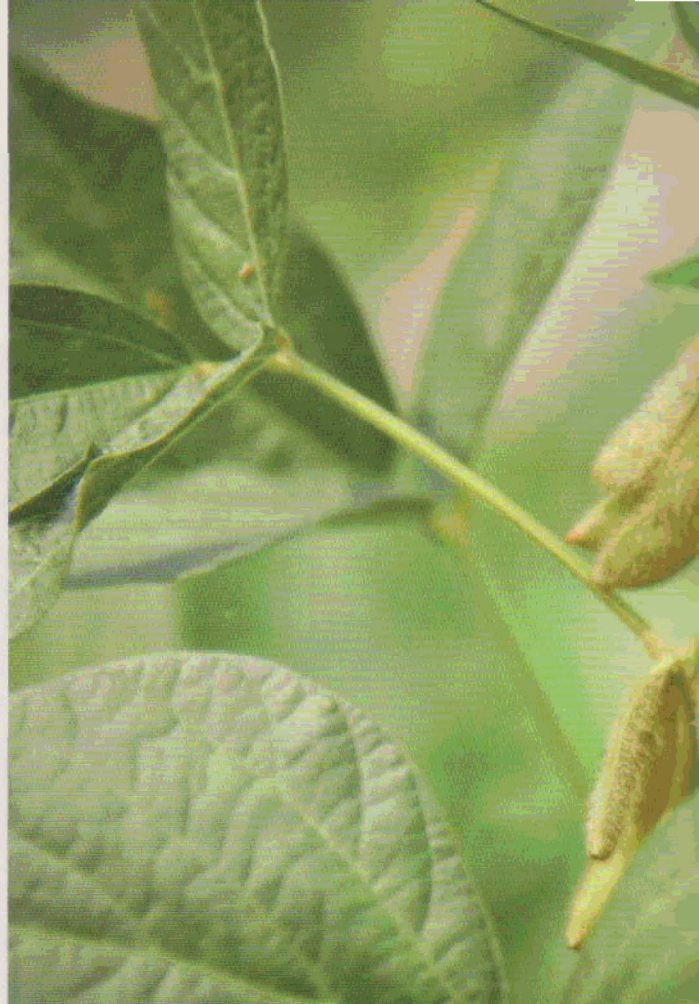
Increase Productivity หมายถึง การใช้พันธุ์ดี มีคุณภาพ การพัฒนาพันธุ์ด้วยเทคนิค Gene Editing Technology เพื่อให้มีผลผลิตสูง ต้านทานโรค ทนต่อสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม มีอัตราปลูก หรือจำนวนต้นต่อพื้นที่เหมาะสม

New Technology/Innovation หมายถึง การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อลดแรงงาน เช่น เครื่องจักรกล โดรน การใช้ระบบ IoT/อินเทอร์เน็ต สิ่งการอย่างแม่นยำ การจัดการน้ำ ปูตามความต้องการ หรือตามค่าวิเคราะห์ดิน/พืช

Green Management หมายถึง การผลิตตามเกณฑ์มาตรฐาน เช่น มาตรฐานการจัดการเกษตรที่ดี (GAP) เช่น GAP PM 2.5 Free และการใช้สารเคมีในระดับที่ปลอดภัย การใช้สารชีวภัณฑ์ ปุ๋ยชีวภาพ ทดแทนการใช้สารเคมี และปุ๋ยเคมี การใช้พลังงานสะอาดในระบบการจัดการทดแทนการใช้น้ำมันเชื้อเพลิง

โมเดลต้นแบบ

การผลิตข้าวเหลืองที่มีประสิทธิภาพ แบบ Low Carbon เพื่อยกระดับการผลิตข้าวเหลืองของประเทศ เป็นโมเดลต้นแบบของ ING Model โดยนำงานวิจัย เทคโนโลยี นวัตกรรมของกรมวิชาการเกษตรมาใช้ ได้แก่

1. การใช้เมล็ดพันธุ์ดี มีอัตราความงอกไม่ต่ำกว่า 75% ส่งผลให้ได้จำนวนต้นข้าวเหลืองต่อพื้นที่สูง และเพิ่มผลผลิตข้าวเหลือง ทั้งยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บคาร์บอนในดิน

2. การใช้ปุ๋ยชีวภาพไรโซเบียมร่วมกับการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน โดยใช้ปุ๋ยชีวภาพไรโซเบียมคลุกเมล็ดข้าวเหลือง ในอัตรา 200 กรัม ต่อเมล็ด 10-12 กิโลกรัม ก่อนปลูก และใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เพื่อช่วยลดการใส่ปุ๋ยที่มากเกินไปจนความจำเป็น ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ ลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยในโตรเจนได้มากกว่า 50% ทำให้ผลผลิตข้าวเหลืองเพิ่มขึ้นกว่า 25% และสามารถลดการปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ และไนตรัสออกไซด์ได้

<https://www.vecteezy.com/photo/6663430-soybean-pattern-as-for-background>

3. การใช้เครื่องจักรกลเกษตร โดยเฉพาะเครื่องปลูก และเครื่องเกี่ยวมัด ซึ่งเป็นเครื่องจักรกลเกษตรที่มีความแม่นยำสูง สามารถลดปัญหาการขาดแคลนแรงงาน และต้นทุนการผลิตด้านแรงงานมากถึง 45-47%

4. การจัดการระบบน้ำหยดอัตโนมัติร่วมกับการใส่ปุ๋ย โดยให้น้ำและใส่ปุ๋ยตามความต้องการของถั่วเหลือง เพื่อลดการใช้น้ำและปุ๋ยที่เกินความจำเป็น และช่วยให้ปุ๋ยที่ใช้มีการกระจายตัวสม่ำเสมอ โดยใช้ปุ๋ยที่ละลายน้ำได้ดี ใส่ปุ๋ยเมื่อถั่วเหลืองอายุ 15 30 และ 45 วันหลังออก ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น และถั่วเหลืองมีคุณภาพ สามารถลดการปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ และไนตรัสออกไซด์

5. การใช้โดรนพ่นสารป้องกันกำจัดศัตรูถั่วเหลือง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูถั่วเหลือง สามารถใช้ร่วมกับสารชีวภัณฑ์ได้ เข้าถึงพื้นที่ได้สะดวก และจดจำตำแหน่งที่ฉีดพ่นครั้งก่อนได้ ทำให้เกษตรกรลดการสัมผัสสารเคมีโดยตรง

6. การใช้ชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืช โดยใช้ชีวภัณฑ์ไตรโคเดอมาร์ (*Trichoderma asperellum*) และบาซิลลัสซับทีลิส (*Bacillus subtilis*) ในการควบคุมเชื้อรา และแบคทีเรียร่วมกับโดรน สามารถลดการใช้เชื้อเพลิงจากการใช้เครื่องพ่นสารเคมี และช่วยลดการปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์

7. การใช้โดรนประเมินสุขภาพพืช นำโดรนติดกล้องถ่ายภาพแบบมัลติสเปกตรัม เพื่อวิเคราะห์สภาพแปลง ความสมบูรณ์ของผลผลิตถั่วเหลือง และคาดการณ์ผลผลิต เป็นวิธีการที่ใช้ระยะเวลาน้อย แต่สามารถบริหารจัดการศัตรูพืชได้ดี ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตถั่วเหลือง และเป็นการกักเก็บคาร์บอนทางอ้อม

8. จัดทำคู่มือการผลิตถั่วเหลืองโดยใช้เทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ ตั้งแต่การจัดการแปลง การปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยวผลผลิต การบันทึกช่วงเวลากิจการปฏิบัติงาน ประวัติการระบาดของศัตรูพืช การใช้สารเคมี และเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการผลิตให้มีประสิทธิภาพโมเดลต้นแบบดังกล่าว สามารถให้ผลผลิตถั่วเหลืองได้ไม่ต่ำกว่า 400 กิโลกรัม/ไร่ จากเดิมเฉลี่ย 266 กิโลกรัม/ไร่ ลดการใช้น้ำตลอดฤดูปลูกเหลือ 250 มิลลิเมตร/ไร่ จากเดิม 350-450 มิลลิเมตร/ไร่ การปล่อยคาร์บอนต่อผลผลิตลดลง 13% ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ 15 กิโลกรัมคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าต่อไร่

ING Model เป็นการเพิ่มคุณภาพผลผลิตพืช ลดต้นทุนการผลิต โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่มีประสิทธิภาพมีระบบการจัดการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

การปรับตัวไปตาม
สถานการณ์ปัจจุบัน
เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้
เกษตรกรรมมีความยั่งยืน

ข้อมูลภาพประกอบ : สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน
สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 1

“... ขอให้ทำหน้าที่เพื่อหน้าที่ อย่างนึกถึงบำเหน็จรางวัล
หรือผลประโยชน์ให้มาก ขอให้ถือว่าการทำหน้าที่ให้สมบูรณ์
เป็นทั้งรางวัล และประโยชน์อย่างประเสริฐ
จะทำให้บ้านเมืองไทยของเราอยู่เย็นเป็นสุข และมั่นคง...”

พระบรมราโชวาท
พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
พระราชทานแก่ข้าราชการพลเรือน เนื่องในวันข้าราชการพลเรือน
1 เมษายน 2533

เนื่องในวันข้าราชการพลเรือน วันที่ 1 เมษายน ขอน้อมนำพระบรมราโชวาท
พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
พระราชทานแก่ข้าราชการพลเรือน เนื่องในวันข้าราชการพลเรือน เมื่อปี 2533 มายังผู้อ่านทุกท่านที่ต่างมีหน้าที่
และบทบาทอันแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล เมื่อทุกคนทุกฝ่ายทำหน้าที่ได้อย่างบริบูรณ์
เชื่อได้ว่า สังคมบ้านเมืองจะเป็นสุข และมั่นคงอย่างแน่นแท้

ช่วงเวลาของการจัดทำต้นฉบับอยู่นั้น คาบเกี่ยวกับเหตุการณ์แผ่นดินไหวรุนแรงขนาด 8.2 ริคเตอร์ ลึกจาก
ผิวดินประมาณ 10 กิโลเมตร มีศูนย์กลางอยู่ที่เมืองมัตสึชิมะ ญี่ปุ่นมา เมื่อเวลา 13.20 น. ของวันที่ 28 มีนาคม 2568
โดยเกิดขึ้นจากการเคลื่อนตัวของรอยเลื่อนใหญ่ชื่อว่า รอยเลื่อนสะกาย (Sagami fault) รอยเลื่อนดังกล่าวพาดผ่าน
เมียนมาจากเหนือจดใต้ มีความยาวมากกว่า 1,200 กิโลเมตร ส่งแรงสะเทือนถึงประเทศไทยหลายพื้นที่ โดยความ
เสียหายรุนแรงเกิดขึ้นในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาคารสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินที่อยู่ระหว่างการ
ก่อสร้าง บริเวณเขตจตุจักรที่ถล่มลงมาในพริบตา ก่อให้เกิดความสูญเสียอย่างรุนแรง ช่วงเวลาดังกล่าว เป็นช่วงเวลา
ของความโกลาหลอลหม่าน และเป็นบทพิสูจน์ระบบบริหารด้วยเช่นกัน ขอแสดงความเสียใจกับผู้ที่สูญเสียทุกท่าน และนับว่า
เป็นบทเรียนอันสำคัญที่บรรจุแผ่นดินไหวเป็นอีกหนึ่งภัยพิบัติของประเทศไทยที่ไม่อาจมองข้ามไปได้

“ฉีกซอง” ฉบับเดือนเมษายน ขอนำท่านผู้อ่านไปติดตามการพัฒนาระบบการสืบค้นข้อมูลการนำเข้าพืชตาม
พระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. 2507 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยเป็นความร่วมมือระหว่างกลุ่มวิชาการ สำนักควบคุมพืชและ
วัสดุการเกษตร และกลุ่มสำรวจข้อมูลพื้นที่ภูมิศาสตร์เกษตร ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมวิชาการ
เกษตร อีกบทพิสูจน์หนึ่งของการทำหน้าที่เพื่อหน้าที่ เป็นอย่างไร โปรดติดตาม

ค้นเงื่อนไขนำเข้าพืชด้วย

THAI-IM-PLANT

เงื่อนไขการนำเข้าตามกฎหมาย

กักพืช

พระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. 2507 และที่

แก้ไขเพิ่มเติม มีเจตนารมณ์ชัดเจนในการป้องกันไม่ให้

ประเทศไทย เช่นเดียวกับไม่ต้องการให้ศัตรูพืช ในประเทศไทยติดออกไปแพร่ระบาดในต่างประเทศ โดยมาตรการทางกฎหมายต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการค้าระหว่างประเทศ ดังนั้น จึงให้ความสำคัญต่อการป้องกันมาเป็นอันดับแรก โดยนำการวิเคราะห์ ความเสี่ยงศัตรูพืชมาใช้ในการกำหนดเงื่อนไขการนำเข้า ปัจจุบันกฎหมายฉบับดังกล่าวกำหนดสิ่งที่จะต้องควบคุมออกเป็น 3 กลุ่ม คือ สิ่งต้องห้าม (prohibited article) สิ่งกักกัก (restricted article) และ สิ่งไม่ต้องห้าม (unprohibited article)

การกำหนดว่าเป็นสิ่งใดนั้น มีเกณฑ์ในการพิจารณา ที่แตกต่างกันออกไป สำหรับสิ่งต้องห้าม อาจเป็นพืช ศัตรูพืช หรือพาหะก็ได้ โดยรัฐมนตรีประกาศ ชื่อพืช ชื่อศัตรูพืช หรือ ชื่อพาหะชนิดหนึ่งชนิดใดในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้เป็น สิ่งต้องห้าม ซึ่งการประกาศกำหนดสิ่งใดเป็นสิ่งต้องห้าม หากเป็น พืชต้องเป็นพืชที่อาศัยของศัตรูพืชกักกัน หรือถ้าเป็นศัตรูพืชต้อง เป็นศัตรูพืชที่มีความสำคัญทางกักกันพืชและยังไม่มีในประเทศ หรือมีในประเทศแต่อยู่ภายใต้มาตรการควบคุม และหากเป็น พาหะต้องเป็นพาหะชนิดที่เชื่อได้ว่าสามารถเป็นสื่อนำศัตรูพืช กักกัน ซึ่งใช้หลักการวิเคราะห์ความเสี่ยงศัตรูพืชมากำหนด

สำหรับสิ่งกักกั อาจจะเป็นพืช ศัตรูพืช หรือ พืชก็ได้ โดยรัฐมนตรีประกาศ ชื่อพืช ชื่อศัตรูพืช หรือชื่อ พืชในราชกิจจานุเบกษาให้เป็นสิ่งกักกั ซึ่งการประกาศ กำหนดสิ่งใดเป็นสิ่งกักกั หากเป็นพืชต้องเป็นพืชที่ไม่เป็น พืชอาศัยของศัตรูพืชกักกัน หรือถ้าเป็นศัตรูพืชก็ต้องเป็น ศัตรูพืชที่ไม่เป็นศัตรูพืชกักกัน และถ้าเป็นพืชมุต้องเป็น พืชที่เชื่อได้ว่าไม่สามารถเป็นสื่อนำศัตรูพืชกักกัน ในขณะที่ สิ่งไม่ต้องห้าม ได้แก่ บรรดาพืชชนิดต่าง ๆ ซึ่งหมายถึง เฉพาะพืชเท่านั้นที่ไม่ได้ประกาศกำหนดเป็นสิ่งต้องห้าม หรือสิ่งกักกั

เงื่อนไขการนำเข้าสิ่งต้องห้าม ต้องเป็นไปตาม ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการนำเข้าหรือนำผ่าน ซึ่งสิ่งต้องห้าม สิ่งกักกั และสิ่งไม่ต้องห้าม พ.ศ. 2551 ซึ่งเป็นประกาศหลักใน การดำเนินการ โดยการนำเข้าสิ่งต้องห้ามกำหนดไว้ 3 วัตถุประสงค์หลัก คือ การนำเข้าเพื่อการทดลองหรือ วิจัย การนำเข้าเพื่อการค้า และการนำเข้าเพื่อกิจการอื่น แต่ละวัตถุประสงค์กำหนดวิธีการปฏิบัติและกระบวนการ ดำเนินการเป็นการเฉพาะ แตกต่างกันไป ซึ่งจะมีการ กำหนดเงื่อนไขรายละเอียดสิ่งต้องห้ามแต่ละชนิดและ แต่ละแหล่งที่แตกต่างกัน ขึ้นกับผลการวิเคราะห์ความเสี่ยง ศัตรูพืช และกำหนดวิธีการจัดการไว้อย่างชัดเจน

ในส่วนของการนำเข้าสิ่งกักกั และสิ่งไม่ต้องห้าม สามารถนำเข้าได้โดยดำเนินการแจ้งการนำเข้าเช่นเดียวกับ สิ่งต้องห้ามที่ผ่านการวิเคราะห์ความเสี่ยงศัตรูพืช แต่ไม่ต้องยื่นขอใบอนุญาตนำเข้า เอกสารที่ใช้ประกอบการ แจ้งนำเข้าในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายกักพืชโดยตรง คือ ใบรับรองสุขอนามัย หรือ Phytosanitary Certificate ซึ่งออกให้โดยองค์การอารักขาพืชแห่งชาติของประเทศ ผู้ส่งออกเท่านั้น

ตอบใจโยให้ตรงใจ

จะเห็นได้ว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าพืชจากต่างประเทศ จะต้องมีความพร้อมในการเสาะแสวงหาข้อมูลเพื่อให้สามารถจัดการสินค้าของตนเองให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนด โดยปกติจะใช้วิธีการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ที่ปรากฏทั้งในโลกอินเทอร์เน็ต หรือจากช่องทางสื่อสารกับแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งสำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร โดยกลุ่มวิชาการ ทำหน้าที่ให้บริการออกใบอนุญาตนำเข้า นำผ่าน ตามพระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. 2507 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ผ่านระบบ NSW และให้บริการข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้า-นำผ่านสินค้าภายใต้กฎหมายฉบับดังกล่าว ผ่านทางโทรศัพท์ และช่องทางออนไลน์ (แอปพลิเคชันไลน์ เพจเฟซบุ๊ก และจดหมายอิเล็กทรอนิกส์) และการตอบข้อซักถามผ่านหนังสือราชการ ซึ่งมีเจ้าหน้าที่ให้บริการ รวม 6 ราย ประกอบด้วย ข้าราชการ 3 ราย และพนักงานราชการ 3 ราย จากข้อมูลการให้บริการในปี 2564-2567 พบว่า มีการออกใบอนุญาตนำเข้า-นำผ่าน จำนวน 4,889 5,207 6,366 และ 5,922 ฉบับ ตามลำดับเฉลี่ย 5,596 ฉบับ/ปี และการให้บริการข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง จำนวน 24,447 22,747 25,455 และ 21,101 ราย ตามลำดับเฉลี่ย 23,437 ราย/ปี โดยจะเห็นว่าเจ้าหน้าที่ 1 คน ต้องรับผิดชอบงานเฉพาะการให้บริการข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวข้องเฉลี่ย 3,906 ราย/ปี หรือคิดเป็น 16 ราย/วัน (คำนวณจากวันทำการ 238 วัน/ปี)

จากปริมาณงานดังกล่าว ซึ่งไม่รวมความรับผิดชอบอื่น ๆ ที่ต้องดำเนินการ จึงส่งผลให้การให้บริการไม่ทั่วถึง และเกิดความไม่สะดวกต่อผู้รับบริการ รวมถึงกระทบต่อคุณภาพการให้บริการและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่อีกด้วย นอกจากนี้ ข้อมูลทางวิชาการที่ให้บริการไม่สามารถนำเสนอต่อผู้รับบริการได้โดยตรงเนื่องจากเป็นข้อมูลกฎหมาย และบางส่วนเป็นศัพท์ทางเทคนิค จึงต้องนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์และสรุปความ เพื่อให้ผู้รับบริการเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการให้บริการแต่ละราย ส่งผลกระทบต่อระยะเวลาการรับบริการของรายต่อไปอีกด้วย

ดังนั้น เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกต่อผู้รับบริการ และเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร โดยกลุ่มวิชาการ จึงได้จัดทำ THAI-IM-PLANT Web Application ร่วมกับกลุ่มสำรวจข้อมูลพื้นที่ภูมิศาสตร์เกษตร ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมวิชาการเกษตร สำหรับให้บริการสืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าสินค้าภายใต้พระราชบัญญัติกักพืชฯ รวมทั้งข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ฯ ประกาศกรมวิชาการเกษตร ประกาศเงื่อนไขการนำเข้ารายชนิดพืช ประกาศหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการนำเข้า รวมทั้งข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถสืบค้นข้อมูลได้ด้วยตนเอง ทุกที่ ทุกเวลา สะดวก รวดเร็ว

แม่นยำ และเชื่อถือได้ โดยไม่ต้องรอรับบริการจากเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการเฉพาะในวันเวลาราชการอีกต่อไป

รู้จักใช้ Thai Im Plant

ผู้รับบริการข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้า-นำผ่านสินค้าภายใต้พระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. 2507 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ ตัวแทนผู้นำเข้า-ส่งออก เจ้าหน้าที่ของภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งกระจายอยู่ทั่วประเทศ ดังนั้น การพัฒนา Web Application THAI-IM-PLANT เป็นระบบสืบค้นข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ต จึงสามารถอำนวยความสะดวกให้กับผู้รับบริการได้อย่างทั่วถึง ใช้งานได้ทุกที่ทุกเวลา ตลอด 24 ชั่วโมง และข้อมูลมีความถูกต้อง แม่นยำ เชื่อถือได้ ตลอดจนได้แสดงช่องทางในการติดต่อเพิ่มเติมไว้บนระบบสืบค้นดังกล่าว เพื่อให้ผู้รับบริการสามารถติดต่อกับเจ้าหน้าที่โดยตรงได้ด้วย

THAI-IM-PLANT

เป็นสิ่งต้องห้าม อนุญาตให้นำเข้า” โดยมีขั้นตอนการนำเข้า ดังนี้

1. ต้องยื่นขอใบอนุญาตนำเข้าตามแบบ พ.ก.2 และแจ้งการนำเข้าตามแบบ พ.ก.5 ผ่านระบบ NSW กรมวิชาการเกษตร โดยมีเอกสารประกอบการแจ้งนำเข้า พ.ก.5 ดังนี้

- ใบอนุญาตนำสิ่งต้องห้ามเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อการค้า (แบบ พ.ก.2-1)

- ใบรับรองสุขอนามัยพืช (Phytosanitary Certificate)

- หนังสือรับรอง Non GMOs (สำหรับกรณีนำเข้าส่วนขยายพันธุ์ เช่น ต้น หน่อ เมล็ดพันธุ์ กิ่ง โดยรากต้องปราศจากดิน แกลบ และขุยมะพร้าว)

- บัญชีราคาสินค้า (Invoice)

- ใบรายการบรรจุหีบห่อ (Packing list)

2. การนำเข้าต้องปฏิบัติตามประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง ...

3. ต้องผ่านการตรวจประเมินโรงงานก่อนออกใบอนุญาต

การพัฒนา Web Application Thai Im Plant ดังกล่าว เริ่มดำเนินการในปี 2564 โดยการจัดทำฐานข้อมูลของรายการพืชออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 รายการสิ่งต้องห้ามที่อนุญาตให้นำเข้าและไม่อนุญาตให้นำเข้า และกลุ่มที่ 2 รายการสิ่งกักกัด และสิ่งไม่ต้องห้าม ซึ่งผู้ให้บริการต้องกรอกคำค้นหาข้อมูลทั้ง 3 ช่อง ได้แก่ ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific name) ส่วนของพืชที่นำเข้า (Part of Plant) และแหล่งกำเนิด (Place of Origin) แต่ละช่องของคำค้นระบบจะมีระบบช่วยเหลือในรูปแบบของรายการให้เลือก เมื่อกรอกข้อมูลครบทั้ง 3 ช่อง ให้กดค้นหา ข้อมูลที่ต้องการจะแสดงผลให้โดยสรุป และ link ประกาศที่เกี่ยวข้อง เช่น กรณีรายการที่ค้นหาเป็นสิ่งต้องห้าม ไม่อนุญาตให้นำเข้า แสดงข้อความ “รายการที่ค้นหาเป็นสิ่งต้องห้ามที่ไม่อนุญาตให้นำเข้า” หรือกรณีรายการที่ค้นหาเป็นสิ่งต้องห้าม อนุญาตให้นำเข้า จะแสดงข้อความ “รายการที่ค้นหา

thaimplant.doe.go.th

หน้าแรก ระบบสืบค้นพืช ชื่อพืช ชื่อสายพันธุ์ และชื่อไม้ประดับ ชื่อโรคพืช ความรู้เรื่องพืชและการนำเข้าพืช การนำเข้าพืชเพื่อการพาณิชย์ ปลูก

THAI-IM-PLANT APPLICATION

เป็นความร่วมมือระหว่าง กลุ่มวิชาการ สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร ร่วมกับ กลุ่มสำรวจข้อมูลพื้นที่ภูมิศาสตร์เกษตร ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมวิชาการเกษตร
The collaboration is between the Technical group, Office of Agricultural Regulation and Agricultural geographic area data survey group, Information and Communication Technology Center

(คู่มือการใช้งานระบบบริการข้อมูลนำเข้าพืชและผลิตพืช)
User manual of the information service system of plant and plant production import

การนำเข้าพืช

(PLANTS IMPORTATION)

ค้นหาเงื่อนไขการนำเข้าพืช

(Search conditions for importing plants)

ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific name)

Scientific Name to search...

ส่วนของพืชที่นำเข้า (Part of Plant)

Part of Plant to search...

แหล่งกำเนิด (Place of Origin)

Country Name to search...

TH EN

SEARCH

ข้อมูลการนำเข้าพืช

CONDITIONS FOR IMPORTING PLANTS

ติดต่อเรา

CONTACT US

สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร
(Office of Agricultural Regulation)

ที่อยู่ : เลขที่ 50 ตึกผ่านช่อวิจารณ์ ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
(Address : 50 Phaholyothin Rd., Ladysao, Chatuchak, Bangkok, Thailand 10900)

E-mail : technical_ard@hotmail.co.th

ตัวอย่าง Web Application THAI-IM-PLANT

ขั้นตอนการสืบค้นข้อมูล WEB APPLICATION THAI IM PLANT

1

พัฒนาระบบเป็นภาษาอังกฤษ
ระบบจะแสดงรายการให้เลือก
จากนั้นเลือกรายการตรงตามที่ต้องการ

3

เพิ่มข้อประเทศเป็นภาษาไทยหรืออังกฤษ
ระบบจะแสดงรายการให้เลือก
จากนั้นเลือกรายการตรงตามที่ต้องการ

4

เมื่อเลือกข้อมูลครบทั้ง 3 ข้อ
ให้กดปุ่ม ค้นหา

2

พัฒนาระบบเป็นภาษาไทยหรืออังกฤษ
ระบบจะแสดงรายการให้เลือก
จากนั้นเลือกรายการตรงตามที่ต้องการ

5

ระบบแสดงผลการสืบค้นข้อมูล

ข้อมูล ณ วันที่ 6 มิถุนายน 2567

Thai Im Plant เปิดใช้ครั้งแรกเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2566 ผ่าน icon menu THAI-IM-PLANT บนเว็บไซต์กรมวิชาการเกษตร และเว็บไซต์สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร ในหัวข้อบริการประชาชน หรือเข้าใช้งานได้ตามลิงก์ <https://thaiimplant.doa.go.th/> จากเสียงสะท้อนของผู้รับบริการ ซึ่งมีความหลากหลายของกลุ่มผู้ใช้งาน จึงได้พัฒนาปรับปรุงให้มีการแสดงผลข้อมูลเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อให้เข้าถึงและตอบโจทย์ผู้ใช้งานได้มากยิ่งขึ้น โดยเริ่มวางแผนพัฒนาปรับปรุงร่วมกับศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2566 ประกอบด้วย การจัดทำข้อมูล การประสานงาน การปรับปรุง และทดสอบการแสดงผลข้อมูล ซึ่งดำเนินการแล้วเสร็จ และเปิดใช้งานการแสดงผลข้อมูลภาษาอังกฤษเมื่อเดือนเมษายน 2567 ที่ผ่านมา

การให้บริการข้อมูลวิชาการและข้อมูลนำเข้าที่ถูกต้องและรวดเร็วขึ้น จะส่งผลให้ลดความผิดพลาดในกระบวนการการนำเข้าสินค้า ลดความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับสินค้า ลดค่าใช้จ่ายและลดระยะเวลาในการดำเนินการขั้นตอนต่าง ๆ ของผู้ประกอบการ และภาครัฐสามารถที่จะควบคุมการนำเข้า-นำผ่านสินค้าดังกล่าวให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งมีส่วนช่วยในการป้องกันไม่ให้เกิดรูพิษจากต่างถิ่นติดเข้ามา สร้างความเสียหายต่อระบบการเกษตรของประเทศได้ในที่สุด

ณ วันที่ส่งต้นฉบับ มีผู้ใช้งานระบบดังกล่าวแล้วราว 7,100 ราย และเป็นอีกหนึ่งผลงานที่ได้รับรางวัล DOA Together Award ประจำปี 2567 ประเภท IMPOVE

การทำหน้าที่เพื่อหน้าที่ ยังเป็นของจริงเสมอ

(ขอบคุณ : กลุ่มวิชาการ สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร
กลุ่มสำรวจข้อมูลพื้นที่ภูมิศาสตร์เกษตร ศูนย์เทคโนโลยี
สารสนเทศและการสื่อสาร กรมวิชาการเกษตร/ข้อมูล)

นางสาวณัฏฐพร

พัฒนาระบบเป็นภาษาอังกฤษ
ระบบจะแสดงรายการให้เลือก
จากนั้นเลือกรายการตรงตามที่ต้องการ

กองบรรณาธิการจดหมายข่าวพลับ
กรมวิชาการเกษตร โทร. 02-584-1000

E-mail ang.moac@gmail.com

ผลใบ 12

ฉบับที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2568

"ชมพูปันธ์รุติพย์"

พืชควบคุมน้องใหม่ ภายใต้อนุสัญญาไซเตส

กรมวิชาการเกษตรเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานภายใต้อนุสัญญาไซเตส หรือ อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพืช เนื่องจากเป็นหน่วยงานหลักของประเทศไทยที่รับผิดชอบด้านการวิจัย การควบคุม และการกำกับดูแลพืชที่อยู่ภายใต้ อนุสัญญานี้ โดยกรมวิชาการเกษตรได้มอบหมายภารกิจนี้ให้กับสำนักคุ้มครองพันธุ์พืชเป็นหน่วยงานหลักในการ ดำเนินงาน ภายใต้พระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม รองรับการดำเนินงานดังกล่าว

ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีสัญญาไซเตสตั้งแต่วันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2526 ตามพันธกรณีของประเทศภาคีต่ออนุสัญญาไซเตส โดยประเทศสมาชิกต้องจัดตั้งหน่วยงานปฏิบัติการ และฝ่ายวิชาการ กำหนดให้มีด่านตรวจผ่านชนิดพันธุ์ในบัญชีแนบท้ายอนุสัญญา และต้องมีกฎหมายที่ใช้บังคับตามอนุสัญญา โดยชนิดพันธุ์ของสัตว์ป่าและพืชป่าที่ไซเตสควบคุมจะระบุไว้ในบัญชีหมายเลข 1, 2, 3 (Appendix I, II, III) ของอนุสัญญา มีดังนี้

ชนิดพันธุ์ในบัญชีหมายเลข 1 เป็นชนิดพันธุ์ของสัตว์ป่าและพืชป่าที่ห้ามค้าโดยเด็ดขาด เนื่องจากใกล้จะสูญพันธุ์ ยกเว้นเพื่อการศึกษา วิจัย หรือได้มาจากการเพาะพันธุ์ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นจะต้องได้รับความยินยอมจากประเทศที่จะนำเข้าเสียก่อน ประเทศส่งออกจึงจะออกใบอนุญาตส่งออกให้ได้ โดยจะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของชนิดพันธุ์นั้น ๆ ด้วย

ชนิดพันธุ์ในบัญชีหมายเลข 2 เป็นชนิดพันธุ์ของสัตว์ป่าและพืชป่าที่ยังไม่ถึงกับใกล้จะสูญพันธุ์ จึงยังอนุญาตให้ค้าได้ แต่ต้องมีการควบคุมไม่ให้เกิดความเสียหาย หรือลดปริมาณลงอย่างรวดเร็วจนถึงจุดใกล้จะสูญพันธุ์ โดยประเทศที่จะส่งออกต้องออกหนังสืออนุญาตให้ส่งออก และรับรองว่าการส่งออกแต่ละครั้งจะไม่กระทบกระเทือนต่อการดำรงอยู่ของชนิดพันธุ์นั้น ๆ ในธรรมชาติ

ชนิดพันธุ์ในบัญชีหมายเลข 3 เป็นชนิดพันธุ์ที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายของประเทศใดประเทศหนึ่งแล้ว ขอความร่วมมือประเทศภาคีให้ช่วยดูแลการนำเข้า คือจะต้องมีหนังสือรับรองการส่งออกจากประเทศถิ่นกำเนิด

ในการประชุมสมัยสามัญภาคีสัญญาไซเตส ครั้งที่ 19 (CITES CoP19) เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2566 ณ กรุงปานามา ประเทศปานามา ประเทศโคลอมเบีย สหภาพยุโรป และปานามา ได้เสนอขอบรรจุไม้ต้นกลุ่มตะเบบูย่า 3 สกุล ได้แก่ *Handroanthus*, *Roseodendron* และ *Tabebuia* จำนวน 113 ชนิด ไว้ในบัญชีแนบท้ายอนุสัญญาไซเตส บัญชีที่ 2 โดยขอควบคุมการค้าในลักษณะที่เป็นไม้ท่อน ไม้แปรรูป แผ่นไม้บาง ไม้อัด และไม้ที่เปลี่ยนรูปร่าง เนื่องจากไม้ตระกูลนี้นอกจากคุณค่าทางด้านไม้ประดับแล้ว ยังถูกนำมาใช้ในอุตสาหกรรมไม้ เช่น งานก่อสร้าง ทำพื้นกระเบื้อง และเฟอร์นิเจอร์ ส่งผลให้มีการตัดไม้เพิ่มขึ้นจนทำให้ไม้กลุ่มนี้มีสถานะใกล้สูญพันธุ์ ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบตามที่เสนอ ทำให้ไม้ต้นกลุ่มตะเบบูย่าอยู่ในการควบคุมของอนุสัญญาไซเตส ตั้งแต่วันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2567 เป็นต้นมา

เมล็ดต้นชมพูพันธุ์ทิพย์

facebook page : พืชเมล็ดพันธุ์ที่นำเข้ามาทั่วโลก

ดังนั้น ต้นชมพูพันธุ์ทิพย์ หรือที่ได้รับการขนานนามว่า ซากุระเมืองไทย จึงได้ถูกบรรจุไว้ในบัญชีแนบท้ายอนุสัญญาไซเตส บัญชีที่ 2 ภายใต้การควบคุมของอนุสัญญาไซเตส โดยไม้ต้นกลุ่มชมพูพันธุ์ทิพย์ หรือตะแบกยักษ์ มีถิ่นกำเนิดในทวีปอเมริกากลาง และอเมริกาใต้ ตั้งแต่ประเทศเม็กซิโกไปจนถึงเวเนซุเอลา และเอกวาดอร์ อีกทั้งยังเป็นต้นไม้ประจำชาติของประเทศเอลซัลวาดอร์ ประเทศไทยได้นำไม้ต้นในกลุ่มนี้เข้ามาปลูกเป็นไม้ประดับหลายชนิด โดยชนิดที่ได้รับความนิยมปลูกกันอย่างแพร่หลาย คือ **ชมพูพันธุ์ทิพย์** ซึ่งหม่อมราชวงศ์พันธุ์ทิพย์ บริพัตร ในพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจุลมงกุฎฯ-บริพัตร กรมหมื่นนครสวรรค์ศักดิพินิต ได้นำเข้ามาประมาณ พ.ศ. 2490

นอกจากนี้ยังมี **เหลืองปริติยธร** ซึ่งตั้งชื่อตามหม่อมราชวงศ์ปริติยธร เทวกุล และ**เหลืองอินเดีย** จัดอยู่ในสกุล *Tabebuia* แต่ภายหลังจากการศึกษาด้านความสัมพันธ์ทางโมเลกุล นักพฤกษศาสตร์ได้จำแนกออกเป็น 3 สกุลดังกล่าว โดยในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงมีนาคมของทุกปีจะเป็นช่วงที่ดอกชมพูพันธุ์ทิพย์บานสะพรั่งทั่วประเทศ ไม่ว่าจะเป็นริมถนน สวนสาธารณะ หรือสถานที่ราชการต่าง ๆ

อย่างไรก็ตาม แม้อต้นชมพูพันธุ์ทิพย์อยู่ภายใต้การควบคุมของอนุสัญญาไซเตส แต่ประเทศไทยไม่ได้ใช้ประโยชน์จากเนื้อไม้ของต้นชมพูพันธุ์ทิพย์ จึงไม่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการที่ไม้ตระกูลนี้ถูกบรรจุในบัญชีแนบท้ายของอนุสัญญาไซเตส แต่ในฐานะประเทศภาคีของอนุสัญญาไซเตส ไทยยังคงมีหน้าที่ให้ความร่วมมือกับนานาชาติประเทศ ในการควบคุมและกำกับดูแลการค้าไม้กลุ่มนี้ โดยต้องดำเนินการออกหนังสืออนุญาต (CITES Permit) เพื่อใช้ประกอบการนำเข้าและส่งออกให้เป็นไปตามข้อกำหนดของอนุสัญญา ซึ่งเป็นมาตรการสำคัญในการป้องกันการลักลอบค้าไม้ที่อาจส่งผลกระทบต่ออนุรักษพันธุ์พืชในระดับสากล

ข้อมูล/ภาพประกอบ : สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช

